

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

CO MA WSPÓLNEGO PUSZCZA Z PUSTYNIĄ?

il. Marcelina Jarnuszkiewicz

Co ma wspólnego PUSZCZA z PUSTYNIĄ? Wyrazy te odczuwamy obecnie jako przeciwstawne, w staropolszczyźnie natomiast były to słowa równoznaczne. Wyraz PUSZCZA oznaczał bowiem kiedyś nie tylko 'wielki las, bór', lecz także 'pustynia', czyli 'miejsce puste, bezludne', dziś powiedzielibyśmy PUSTKOWIE. Ten sam wers Biblii (Księga Psalmów, 55 (54), 8), który w Wulgacie ma postać „mansi in solitudine”, w „Psałterzu Floriańskim” jest przetłumaczony „bydlił jeśm na puszczy”, a w Biblii Wujka „mieszkałem na pustyni” (w Biblii Tysiąclecia: „zamieszkał na pustyni”). Na podstawie zachowanych tekstów można wysnuć wniosek, że zróżnicowanie znaczeniowe nastąpiło pod wpływem kontekstów sytuacyjnych: słowa PUSTYNIA używano raczej na określenie miejsca odkrytego, pustego i wyludnionego, np. po wymarłej osadzie, a słowa PUSZCZA – na określenie niezamieszkałych, dzikich połaci leśnych. Sam wyraz PUSTKOWIE został utworzony dopiero przez Juliusza Słowackiego w I połowie XIX w., jest więc tworem literackim.